

Anyák napi ünnepség a régi Dunakeszin

Anyák napja, május első vasárnapja az egyik legszebb ünnep minden anya életében. **Magyarországon 1925 óta ünneplik**, 1928-tól miniszteri rendelet a hivatalos iskolai ünnepélyek közé felvette az anyák napját. Úgy tudjuk, hogy az ünneplés ötletét Petri Pálné, a Vallás- és Közoktatásügyi Minisztérium államtitkárának felesége vetette fel, amikor hazatért egy, az Amerikai Egyesült Államokban tett látogatásról. Woodrow Wilson amerikai elnök (1913–1921) ugyanis 1914-ben minden év május második vasárnapját az anyák hivatalos ünnepének nyilvánította.

Petanovits Mária (bal), az anyák napi ünnepség egyik szereplője (1937)

Anyák napi plakát 1932-ből (Pályi Jenő alkotása, OSZK PKG 1932/30)

A LEGELSŐ MAGYARORSZÁGI ANYÁK NAPJÁ ÜNNEPSÉGET 1925. március 8-án, a Magyar Királyi Államvasutak gépgyárának foglalkoztatójában tartották, a munkásgyerekek és anyukáik részvételével. „A gyermek szeret és tud adni is s ezért az ajándékozás lényeges alkotó eleme az ünnepnek, mert fordított viszonyt teremt az anya és gyermeke között az utóbbit új erkölcsi érzéssel ismerteti meg — az adás örömeivel.” — írta az eseményről a Nemzeti Újság.

Dunakeszin – tudomásunk szerint – a miniszteri rendeletnek megfelelően az 1929/30-as tanévtől kezdve tartottak anyák napi rendezvényeket az iskolák. Biztosan tudjuk, hogy 1934-ben az 1927-ben, Hegyeshalmi Halassy Károly által alapított Dunakeszi–Alagi Magán Polgári Iskolában rendeztek ilyen ünnepélyt. (Az intézmény ekkor a Bana házban, a Lajos utca 1. sz. alatt működött.)

Már az első anyák napi ünnepségek kapcsán hangoztatták a pedagógusok, hogy ez nem egy teátrális rendezvény, az ünnepnek nem volt célja, hogy látványosságot keltsen. Tanítói szemmel azt tartották fontosnak, hogy a gyermek belülről ébredjen rá: miért fontos számára ez a nap. Azt javasolták, hogy egy hónappal az esemény előtt az iskolában kezdjenek el beszélgetni a szülői, ezen belül is az anyai szeretetről, arról a mérhetetlen munkáról, amelyet az édesanyák a család számára végeznek, sokszor szó nélkül, alázattal. Még azt is felvetették, hogy a gyerekekkel, ezen egy hónapos időszak végén minden esztendőben írással egy rövid levelet arról, miért szeretik az édesanyjukat, mivel köszöntenék anyák napja alkalmából.

Ezt az úm. előkészületi szakaszt követte a nyilvános ünnep. Május első vasárnapjának reggelén a gyerekek édesanyjukkal együtt ebben az időszakban Dunakeszin a Szent

Mihály-templomba mentek, ahol a prédikáció rendszerint az anyaság témakörét dolgozta fel. Ezt követően lehetőségük volt arra, hogy otthon feldíszítsák édesanyjuk fényképét (amennyiben rendelkeztek ilyenekkel) májusi virágokkal, lombokkal. Voltak olyan települések, ahol az iskolások zászlókkal, virágokkal, énekszóval felvonultak az utcákon, de Dunakeszin ilyen szokásról nincsen ismeretünk.

Délután került sor az iskolai hivatalos ünnepségre. 1934-ben Wéber Mihály volt a dunakeszi-alagi magán polgári iskola fenntartója és igazgatója, és a rendezvényt a mai Járásbíróság épületében, az akkori Petőfi Sándor Kultúrotthonban tartották meg. Az édesanyók a nézőtérben, a gyerekek a színpad mögött és körülötte helyezkedtek el, attól függően, hogy fellépésükre mikor került sor. Steinerné Kugler Irén tanárnő köszöntötte az egybegyűlteket. Az iskola két legjobb szavalója, Pécskai Mária és Szuppán Mária verssel tisztelegtek az édesanyók előtt. Következett az anyalsegret bemutató élőkép, amelyet Gesztesi Sándor szavallata zárt. Ezután rövid színdarabrésztletet adtak elő, amelynek címe ez volt: Egyetlen védő. Bartoss Piroska tanárnő vezetésével az ifjúsági énekkar rövid műsort adott elő, szép sikerrel. Újabb rövid színdarab következett, Anyák napja címmel (főszereplők: Richnavszky Margit, Morva Zoltán, Kollonitsch Júlia, Szép Károly Petanovics Mária, Lovistyk József) Száraz János egy verset adott elő. Az ünnepélyes záróképp Szűz Mária áldozatvállalását idézte, Mindannyiunk édesanyja címmel. A végén pompás néptáncelőadással zárták az anyák napi ünnepséget. Gyakran kézzel készült ajándékaikat is ekkor nyújtották át anyukáiknak a nebulók.

**DR. KERESKES DÓRA GYŰJTEMÉNYVEZETŐ
RÉVÉSZ ISTVÁN HELYTÖRTÉNETI GYŰJTEMÉNY**